

¡BOMBA!

En hielo Donovan danza,
se mueve y conjura hechizo
inquietante, movedizo,
hecho en sueño y esperanza

K'intsil

Miércoles 11 de febrero de 2026

CAMPECHE · YUCATÁN · QUINTANA ROO · AÑO 11 · NÚMERO 2661 · www.lajornadamaya.mx

11F: Ka'atúul xyucatanilo'ob yaan u chíikbesiko'ob México tu táan Bélgica

Xyucatanilo'ob, 14 u ja'abo'ob, ts'o'oke' táan u jach meyajob'ob ti'al u chíikbesa'al u k'ajla'ayil ko'olel ich u meyajil siensyáa tu lu'umil Yucatán, tumen béeychaj u yéeyalo'ob ti'al u chíikbesiko'ob México, ichil u ch'a'anil ExpoCiencias Bélgica 2026. Mirna Catalina Virgilio Hernández yéetel Sathya Valentina Euan Contreras, táan u xiimbaltiko'ob u bejil xaak'al.

Xch'úupalalo'obe' tu béeykunso'ob táakpajal te'el múuch'tambal kun beetbilo', tu jo'olaj táakpajako'ob xan ti' keet beeta'ab tu noj kaajil Tampico, Tamaulipas, tu'ux a'alabe', yéeya'abo'ob ich maanal mil 500 u

túul máako'ob táakpaj ti' uláak' kaajilo'ob yéetel noj lu'umo'ob.

Sathya yéetel Catye', tu ye'eso'ob u meyajil "Bioyuc.art Arte y ciencia en la conservación de anfibios de Yucatán", le beetik yéeya'abo'ob ichil u jaatsil Pandilla Científica Juvenil, tumen jats'uts ba'ax tu ye'eso'ob yéetel uts beeta'abik u woojil yéetel u boonil.

Meyaje' káaj walkil 5 ja'abo'ob paachil, ka'alikil táan u pak'be'en k'oja'anil Covid-19; jo'olbeas'ab tumen Caty, máax káaj u jach ilik ba'ax ku yúuchul yéetel muucho'ob yaan ti' jump'éeel kajtalil yaan tu kaajil Ticul, Yucatán, tak ka'aj chúun Bioyuc.art,

meyaj páayt'antikkaaj ti'al u kaláanta'al anfibio ba'alche'ob.

Xch'úupalalo'obe' yaan u bino'ob Bélgica ti'al u winalil marzo, yéetel u alab óolil u k'ajóoltiko'ob uláak' táanakelem paaal ti' táanxel kaajo'ob ti'al u k'ajóoltik uláak' tuukulo'ob yéetel meyajob'ob ti'al túumben meyajob'ob kun taal tu paachil k'iin.

U ka'atúul xch'úupalale' táan u xokiko'ob séekundaryáa, ts'o'oke' ku tooch'taal u meyaj te'el k'iina', 11 ti' febrero, tumen táan u k'iimbasa'al Día Internacional de la Mujer y la Niña en la Ciencia.